ఆయింట్లోకి ఒక పెద్ద కుటుంబం వచ్చి దిగింది మొత్తం పదిహేడు మంది జనం ఎప్పుడూ పెళ్ళివారిల్లులా సందడిగా వుంటుంది ఆకుటుంబానికి పెద్దావిడ రామలక్ష్మమ్మ ఆవిడ ఇద్దరు కొడుకులు కోడళ్లు ఆడ బిడుచులు అంతా ఆకుటుంబ జనం

ఇంతమంది జనంతో ఆయిల్లు ప్రశాంతంగా నిశ్శబ్దంగా వుంటుందని ఎలాగనుకోగలం? ఎప్పుడూ ఏవో తీరని కోరికలతో కయ్యాలు, కయ్యాలింపులు ఆయింటి పెదకోడలు సీతమ్మ పేరు మరీ చంపేసి పుట్టింది ఇంక చిన్నకోడలు చిన్నమ్మ కయ్యానికి కాలు దువ్వుతుంది నెయ్యానికి రాళ్లు రువ్వుతుంది ఇంతకు చిన్నకోడలిపైపే అత్తగారు ఆడ బిడుచులు చేరుతారు చెప్ప వచ్చేదేమంటే పెద్దకోడలు ఒక్కతే ఒంటి పులి రాకాసి తన భర్త తన దగ్గరకే రావడానికి భయపడతాడు ఇక అసలే కన్నెత్తయినా చూడడు

ఇంక రామలక్ష్మమ్మ కొడుకుల సంగతి ఎత్తుకుంటే ఉత్తరదక్షిణ ధ్రువాల్ని పోలికతేవాలి ఇదరూ ఈవిడ కడుపునే పుట్టారా? అన్న అనుమానం తప్పక కల్గుతుంది పెదకొడుకు సూర్యారావు చిన్నికొడుకు సుబ్బారావుకు ఒక్క పోలిక లేదు చిన్నతనంలో ఎలాగుంటే వారో గాని? కలువపూవు తమ్మిపూవుల్లా ఆ జన్మవైరుధ్యమా అన్నట్లు ఎడమొగాలు పెడమొగాలే! ఎప్పుడూ వాళ్లిదరు ఆప్యాయంగా 'అన్నా తమ్ముడూ' అని పిలుచుకుని సౌదర్యం ప్రకటించిన పాపాన పోలేదు సూర్యారావు గోడవ, సూర్యారావుది, సుబ్బారావు గోడవ సుబ్బారావుది

'మాడంపెద్రా! మీ భార్యలిద్దరు తగవులాడుకుంటూంటె, చూస్తూవూరుకుంటారేమిరా? మందలించకపోతే ఎలాగరా,' అని రామలక్ష్మమ్మ అంటే 'ఏం వాళ్ల కోసం మమ్మల్ని కూడా కలబడమంటావా? ఆడవాళ్లకు మతీ మానం లేకపోతే సరి' అన్నాడు సూర్యారావు

ఆవేళ పెద్ద రణగోల అయింది బజారు బజారంతా పేట్రేగి పోయింది ఇంటి పెంకులు చిట్లి పోయాయా? అనుకున్నారు సీతమ్మను గురించి చిన్నమ్మ ఏదో సణిగిందట అత్తగార్లు కూడా బాగా 'తందానా తానా' అన్నారట 'ఈలాంటి గయ్యాళి ముండను ఏ మొగుడు చూస్తాడు బాగా అయింది పెటకం' అని చిన్నమ్మ

ఈ మాటలు సీతమ్మ చెవిలో పడేటప్పటికి ఆరు నెలల్నించి రాజుకుంటూన్న అగ్నిగోళం ఒక్కుమ్మడి అశాంతరాళాలు అగిలిపోయేట్టు పెటిల్లుమంది

'నువ్వే గయ్యా[illegible]ముండవి నీ మొగుడే గయ్యాళి వెధవ మిమ్మల్ని నేకాటిలో చూడాలి మీ మొగుళ్లు మాసిపోవాలి' అంటూ సీతమ్మ రేగిపోయింది

ఇంక పెద్దకోడలు ఒక్కటే ఒకతెగా, తక్కినవాళ్లు అందరూ ఒకటిగా పోరాటం కొనసాగింది

'నన్ను చంపేస్తున్నారు బాబోయ్'

'నాగొంతు పిసికేస్తున్నారు బాబోయ్'

అంటూ సీతమ్మ ఇవతలికి వచ్చిపడింది మిత్రమండలిచే ఓటమి తిని నలుగుర్లో పడిపోయింది అత్తా ఆడుబిడుచులు, చిన్నకోడల మిత్రమండలి ఇంకా సీతమ్మను ఇంటి సరిహద్దులు దాటిపోయేట్టు కొట్టారు

(21-వ పేజీ చూడండి)

దెయ్యాల కొంప

(16-వ పేజీ తరువాయి)

ఓటమితిన్న సీతమ్మ, వగరుస్తూ, జుట్టురేగి, పిశాచంలాగ కళ్లు మెరిపిస్తూ నలుగురూ చూడడానికివచ్చిన 'మిత్రరాజ్యసమితి'తో మొర బెట్టుకుంది 'మీరే చెప్పండి, మీరే చెప్పండి' అంటూ గొడవచేసింది గోడు విన్నవారు పెదవులు విరిచేరు ఆ చిన్న కోడలు ధంకామీద తమ డోళ్లు పనిచేయ వనుకుని నోళ్లు చప్పరించారు

ఇంతలో సీతమ్మ మొగుడు సూర్యరావు, సుబ్బారావు దిగారు వచ్చిమాత్రం ఏం చేస్తారు ?

'ఈ దెయ్యాల కొంపలో ఉండలేం బాబు, అంటూ అత్తగారు ఆడబడుచులు గొడవపెట్టేరు

'ఇదేం క్రొత్తా మనం ఎక్కడున్నా వున్నదేగా అంటూ సూర్యరావు అవతలికి వెళ్లిపోతున్నాడు

సీతమ్మ అవతల ఏడుస్తూ గొడవ పెడుతోంది సూర్యరావు తలవంచుకుని వెళ్లిపోతున్నాడు

'అదేమిటయ్యా! అలా వెళ్లిపోతావు పెళ్లాన్ని చావదన్నితే చూడ మేవయ్యా' అన్న పెద్దమనుషులికి జవాబులేగు

సుబ్బారావే ఇంట్లోవాళ్లని నాలుతిట్టి 'రావమ్మ! వదినా! నీకేం భయంలేదని లోపలికి తీసికెళ్లాడు

'ఎందుకయ్యా తీసుకొస్తావ్ రాకాసిని నా పిల్లాన్ని నువ్వు సేసుకుంటావురా నీ కెన్ని గుండెలున్నైరా?'

'అల్లాగే లేవోయ్! అప్పి మాయింటికొచ్చింది ముసలిముండ ఇంట్లోంచి, అవతలికి తరిమేసింది నేనేం దొంగ తనంగా తెచ్చుకోలే '

ఇంతలో అప్పి ఇవతలి కొచ్చింది

'చిట్టిమామయ్యా! ఎప్పొచ్చావ్ జైల్లోంచి ? బాగున్నావా ?'

చిట్టి మామయ్య వళ్లు మండిపోతోంది 'ఏంటే నీ పొగరు ? ఈడితో లేచి పొయ్యావే ? ఇంటికి నడు ?

'ఇగో నాయిల్లు, నన్నింట్లోంచి కుక్కలాగం టేసింది సుసిల్గి'

చిట్టి మావయ్యమాట్లాడలేకపొయ్యాడు కళ్ళు తిరిగిపోయి, శరీరమంతా అనలంలా మండిపోతోంది ఊగ్చుకుంటూ ఇంటికొచ్చాడు

'ఛీ! యెదవముండ! నువ్వే నేనేవా' ముసలమ్మ దభీల్‌మని కిందపడింది ★

అంటూ విధవాడ బడుచులు ఎత్తి పొడిచారు'

'నోరుముయ్యండి! అంతా మీయిష్టమే ననుకున్నారేం ? గుట్టుగా సాగాల్సిన కుటుంబాన్ని రచ్చకీడ్చి, బజార్లో తలెత్తకోకుండా చేసేరు ఈతగవులకే మీరే కారకులుకూడా' అంటూ సుబ్బారావు వాళ్లమీద విరుచుకు పడ్డాడు వాళ్లనోళ్లు కట్టుపడతాయా ? ఉరుములు, మెఱుములు, పిడుగులు వర్షాలు అయ్యాక చల్లగా వున్నట్టు ఆకోపంలో వాతావరణం చల్లబడింది

సూర్యరావు కర్మాగారంలో కార్మికుడు పెద్ద జీతగాడు. పైగా పాడైన యంత్రాలు, తంత్రలు బాగుచేసి మంచి డబ్బు సంపాదిస్తాడు ఆర్థికంగా అతను విజయవంతుడు సుబ్బారావుకు 'ఇత్తడి సామాను' తయారీ కార్ఖానా ఉంది వారే ఆ కలహ కుటుంబానికి జీవనాధారాలు

ఆడబడుచు లిద్దరూ తామే సొంతంగా నెయ్యివ్యాపారం చేసుకుని బ్రతుకుతాగు మొగుళ్లుపోతే సూర్యరావే వాళ్లిద్దరినీ తెచ్చి, ఇంట్లో పెట్టేగు

సంక్రాంతి పండుగ దినాలు వచ్చాయి సీతమ్మ పుట్టింటికి వెళ్లొస్తానని, అత్తగారి నడిగింది.

'నీవళ్లడానికి వీల్లేదు ఇక్కడే వుండాలి' అంది అత్త

'అడ్డు పెట్టడానికి మీరెవరు ? నేనే పోతా'

'ఆమాత్రం దానికి నన్నెందుకడిగావే' చిన్నకోడలందుకొని, 'పోనియ్యత్తా! మన కెందుకు గొడవ'

ఈమాటలకు సీతమ్మ వళ్లుఉడుకెత్తింది 'నే పోతే నువ్విక్కడ కులుక వే, నేనస్తే నీకెంత సంతోషమే రెండుపూట్లా పరవాన్నం వొండుకు తిరవే కులక వే, మురుసుకోవే' అంటూ సీతమ్మ అక్కణ్ణుంచి లేచిపోయింది చిన్న కోడలు మాటాడ లేకపోయింది

ఆరాత్రి సూర్యరావుతో సీతమ్మచొరవ చేసుకుని మాట్లాడింది

'నువ్వు వేరే కాపరం పెడితే వే స్టావు నేను పుట్టింటికి పోతాను ఇదిగో! చెబుతున్నాను ఈ దెయ్యాల కొంపలో నేనుండలేను

'నీయిష్టంవుంటే వుండు లేకపోతే దయచెయ్యి వేరింటి కాపురం లేదు' సీతమ్మ మూడేళ్ళ కుర్రాణ్ణి చంకనేసుకుని పుట్టింటికి దారితీసింది

మళ్లీ ఆ కుటుంబంలో గొడవలు రాలేదు ఐదారునెలలు వడుదుడుకులు లేకుండా గడిచిపోయింది సూర్యరావు రాత్రిళ్లు ఇంటికి రావటం మానేసేడు అన్నంతినేసి ఎక్కడికోపోతాడు ఎవరికీ చెప్పడు ఒక రోజున సీతమ్మ హఠాత్తుగా దిగింది దిగి తిన్నగా ఇంట్లోకి వెళ్లిందా ? లేదు ఆ యింటి ఎదురుగావున్న ముసలమ్మ ఇంట్లో దూరింది ఎవరైనా పిలిస్తే తన ఇంట్లోకి వెళదాం లేకపోతే గొడవ పెడదామని

సరీగా అప్పుడే చిన్నమ్మ రెండేళ్ళ కొడుకుని ఇవతలికి తీసుకొచ్చేసేరు వాడికి నాలుగు రోజుల్నించి, ఏకధాటిగా జ్వరం ఆ వేళ ప్రాణాలు పోయాయి సీతమ్మ ముసలమ్మ ఇంట్లోంచి ఈవలికి రాగానే అందరు గొల్లుమన్నారు

సీతమ్మ ఇంటి గుమ్మం ఎక్కింది అందరు భోరుభోరున ఏడుస్తున్నారు

సీతమ్మ రాగానే మళ్లీ ఇల్లంతా ఒక్కసారి గుప్పుమంది

సూర్యరావు వేరే కాపురం పెట్టనన్నాడు ఉంటే అందులోనే వుండమన్నాడు సీతమ్మ ఆ దెయ్యాలకొంపలో వుంటం పరమకష్టం నాల్గురోజులు గడిచేయి సీతమ్మ కొడుకు అరుగుమీదనుంచి ఆడుకుంటూ పడిపోయాడు అత్తగారు గుమ్మంమీద కూర్చుని ఆవలించింది చిన్నమ్మ చిన్నబోయింది ఆడబడుచులు

అవతలికి ముఖాలు త్రిప్పారు ఆ యింటి ఎదురుగావున్న ముసలమ్మ పరుగెత్తుకొని వచ్చి పిల్లాణ్ణి అందుకొంది 'ఎంత కచ్చలుంటేమాత్రం పిల్లాణ్ణి చంపుకుంటారమ్మా' అంటూ దొడ్లో బట్టలు ఉతుక్కుంటూన్న సీతమ్మ చేతికిచ్చింది ఒకనాటి మధ్యాహ్నం ఆడబడుచులు మట్టలు చుట్టుకుంటున్నారు సీతమ్మ పెత్తనాలు చేయబోయింది అత్త, చిన్నమ్మ గుర్రుపెట్టి నిద్రపోతున్నారు సూర్యరావు భోజనానికి వచ్చాడు ఎవరూ లేచి అన్నం పెట్టలేరు ఇంట్లో కిక్కురుమని వినిపించటంలేదు "మరి బొమ్మరిల్లయి పోకొంది ఎవరూ లేచి పెట్టరేం' అని సూర్యరావు కేక వేసేడు

"నీ పెళ్ళాన్నడగరయ్యా పెత్తనాలు చెయ్యబోయింది ఇక్కడ మేం తీరుబడిగా లేం" అని ఆడబడుచులు ఏకకంఠంతో అన్నారు

"ఏమోరే మాయింటికి పెద్దల్లా మాట్లాడుతున్నారేమిటి? బోడి ముండలికి పెత్తనమిస్తే ఏదో అయిందట నోరు మూసుకు పడుండి"

అంటూ సూర్యరావు గిన్నెలో అన్నం పెట్టుకున్నాడు

"మాకేం పెత్తనం బాబు, ఎప్పుడు వచ్చారూ? అంటే 'ఆర్నెల్ల క్రింద, అని పడున్నాం" అని ఆడబడుచులు సణుక్కున్నారు

నాలుగురోజులు శాంతంగా వుంటే వారంరోజులు కలహాకల్లోలంగా వుంటుంది ఈ కయ్యాలన్నీ ఆడవాళ్లలోనే మొగవాళ్లంతగా కాదు బాబు ఆయింట్లో రెండు వేపచెట్లున్నాయి ఆ చెట్టుమీదికి రాత్రిదయ్యాలొస్తాయని చుట్టుప్రక్కల పిల్లలనుకొనేవారు

'తెల్లటి చీరగట్టుకుని పేక బెత్తంతో పెద్ద బొట్టు అదీనీ చెట్టెక్కుతూంటే నే చూసేరా"

"ఏడిసావ్ నీ మొగం! జుట్టు విరబోసుకుని బట్టలేకుండానే, పెద్దకొరివి పట్టుకుని చెట్టుచుట్టూ ప్రదక్షిణం చేస్తుందిరా"

"కాదోయి, అసలొక పేరాసి పెద్దమ్మ వేషంలో వుంటుందట, నెత్తిమీద తట్ట చేతిలో వేపాకురొట్ట, చంకలో కొండి బుర్రల బుట్ట ఉండి చెట్టుమీదెక్కి పకపక నవ్వుతూ, చెట్టుక్రిందికొచ్చిన వాళ్లని చంపేస్తుందిటరా"

అనితలో విధంగా తీర్మానాలు చేసేవారు ఆ యింట్లోవారే సంసారం పాలిటి దెయ్యాలని ఆలేత హృదయాలకు తెలీదు పాపం!

ఇంతలో సీతమ్మ కడుపుతో వుందని తెలియవచ్చింది చిన్నమ్మకిది మహా కంటకంగా వుంది "ఇదేం చోద్యమమ్మా! మొగుడు సరిగ్గా చూడటం లేదంటుంది ఏమిటే! వెధవ వేషాలు" అని బుగ్గలు నొక్కుకుంది పదిమందిలో

ఒకరోజున ఆ యింట్లో చూర్లో నిప్పంటుకొని పొగలొస్తున్నాయి సూర్యరావు చూచి ఆర్పేసేడు

"ఇదేం కలికాలం! పాపం పండిపోతోంది లేకపోతే చూర్లోకి నిప్పు రావటమేంటట?" అనుకున్నారు

మూడురోజులయ్యాక ఇంట్లో తాటాకు పాక భగ్గుమని అంటుకుంది ఒక్క పది నిమిషాల్లో బూడిదై పోయింది ఆడబడుచుల గోనెసంచులు చుట్టలబుట్టలు తగలబడి పోయాయి 'సీతమ్మే నిప్పంటించిందని' వాళ్లు గొడవచేసేరు నిజం తేలలేదు

ఒకనాటి అర్ధరాత్రి ఇంటి నడికొప్పు మీద భుగభుగ మంటూ అగ్నిజ్వాలలు లేచేయి భయంకరంగా అగ్నిదేవుడు జిహ్వాలు చాచి, అణగారని తృష్ణతో విజృంభిస్తున్నాడు గొల్లుగొల్లు మంటూ జనం ఇవతలికి పరుగెత్తుకొచ్చారు అందిన సామానంతా ఈవలికి లాగేసేరు అంటుకున్న గది పడకగది అదృష్టవశాత్తు అందులో ఎవరూ పడుకోలేరు చల్లగాలికి అరుబయట పడుకున్నారు

పాపం పండిపోయినట్లు విద్వేషం విస్తరించినట్లు స్వార్థత్వం బలిసిపోయినట్లు అసత్యం ఆవరిస్తున్నట్లు పెఠపెఠలుమని మంటలు రేగిపోతూ, పెంకులు చిట్లిపోతూ కెరలి కెరలి అనలకీలలు ఆకాశంలో ధూమమేఘాలు సృష్టిస్తున్నవి

చుట్టుప్రక్కల జనం బజార్లో పడుకున్నవాళ్లు అక్కడికే చేరిపోయారు చేదలు విరిగిపోయేట్లు నీళ్లు తోడేసేరు

సూర్యరావు ఇల్లెక్కిపోయి, మహా ధైర్యంగా మంటల్లో చొరబడి ఆర్పడం మొదలుపెట్టాడు పూర్తిగా తడిపేసేక 'ఫైరింజనులు' వచ్చాయి మామూలేగా పూర్తిగా ఇంటివాళ్లు ఆర్పేసుకుంటారు ఇంతలో ఇంజనువాళ్లు వచ్చి ఉన్న గోడల్ని పడగొట్టి నూతుల్లో నీళ్లు ఖాళీచేసిపోతారు

మర్నాడు ప్రొద్దుటికి ఆ యింటిలో ఊహించని వాతావరణ పరిణామం జరిగింది ఇంటికొప్పు బ్రద్దలై, కాలిన దూలాలతో వికృతరూపంలో ప్రత్యక్షమైంది

'ఇదెక్కడి వింత పెంకుటిల్లు నడికొప్పెక్కడున్నా అంటుకుంటుందిరా' అన్నవాళ్లే

'ఇది ఇంట్లోవాళ్లు చేసినపనే' అని రూఢి చేసేరు

ఇంతకూ ఫలితం సీతమ్మ వేరే కాపురంలో వుంది తక్కినవాళ్లు మరోచోటికి పోయారు 'సీతమ్మే యింటికి నిప్పుపెట్టిం' దని చిన్నమ్మ, 'చిన్నమ్మే నిప్పుపెట్టిం' దని సీతమ్మ మాతో అన్నారు నిజం వీళ్ల మధ్యే దాగివుండి ఇవతలికి రాలేకపోతోంది ★